

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas sayısı:2008/49 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/11

Karar Günü:3.1.2013

R.G. Tarih-Sayı:06.02.2013-28551

I- MALİ DENETİM KONUSU

Yurt Partisinin 2007 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımıyla 16.7.2009 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Yurt Partisinin, Anayasa Mahkemesine verdiği 2007 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren Anayasa Mahkemesi Raportörü Zekeriya AYDIN tarafından hazırlanan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Partinin 2007 yılı gelirleri toplamının 49.774,16 YTL, giderleri toplamının 49.254,32 YTL olduğu, 519,84 YTL'nin ise nakit mevcudu olarak 2008 yılına devrettiği anlaşılmaktadır.

Partinin 2007 yılı kesin hesabının, Parti Meclisince 18.8.2008 tarih ve 8 sayılı kararı ile kabul edilerek onaylandığı görülmüştür.

Parti genel merkezinin 2007 yılı muhasebe kayıtlarının tutulduğu yevmiye defteri 28.6.2007 tarihinde Çankaya İlçe Seçim Kuruluna onaylatılmıştır.

Partinin, 2007 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu haliyle 2007 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının kayıtlarına göre, Adana, Adıyaman, Ankara, Antalya, Artvin, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, İçel, İstanbul, Kars, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Nevşehir, Sakarya, Samsun, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Zonguldak, Aksaray, Bayburt, Iğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce olmak üzere Partinin 49 il, 191 ilçe ve 154 beldede teşkilatı bulunmaktadır.

Parti yetkilileri Ankara, Adana ve İstanbul hariç diğer illerde her hangi bir gelir gider hareketi olmadığını belirtmişlerdir. Üç ilin gelir gider durumu ise şöyledir.

İl Adı	Gelir (Geçen yıldan devreden nakit)	Gider (Kırtasiye ve büro giderleri)
Ankara	150,23	150,23
Adana	50,34	50,34
İstanbul	420,59	420,59

Adıyaman, Antalya, Artvin, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, İçel, Kars, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Nevşehir, Sakarya, Samsun, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Zonguldak, Aksaray, Bayburt, Iğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce olmak üzere 46 ile ait gelir ve giderin olmadığı belirtilmiştir.

Parti il örgütleri (il, ilçe ve belde) faaliyette olduğuna göre, bu yerlerin giderlerinin nasıl karşılandığının belgeleriyle birlikte açıklanması istenmiştir.

Parti yetkilileri, '1 ve 2. maddede söz konusu olan il ve ilçe teşkilatlarımız aktif ve faal olarak her hangi bir yer kiralanmamıştır. Bu yüzden gelir ve giderlerimiz mevcut değildir.' şeklinde cevap vermişlerdir.

Siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il, ilçe veya belde başkanlıklarına ait binaların ya kendi mülkü veya kira olması gerekir. Şayet parti yetkililerine ait binalarda siyasi parti faaliyette bulunuluyor ise (il, ilçe veya belde teşkilatının faaliyette bulunduğu binalar) bu takdirde kira sözleşmesi düzenlenerek isabet eden tutarın partiye bağış olarak kaydedilmesi gerekir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının kayıtlarına göre, Partinin 49 il, 191 ilçe ve 154 beldede teşkilatı bulunmasına karşın 46 il ile ilgili her hangi bir gelir ve gider bildirilmemiş, 3 il ile ilgili kira gideri bildirilmemiş, sadece düşük rakamda kırtasiye ve büro gideri belirtilmiştir.

Partinin il, ilçe ve belde örgütleri faaliyette olduğuna göre, bu yerlerin en azından yönetim giderlerinin (kira, su, elektrik, telefon, kırtasiye vb.) olması gerekir. Yönetim giderlerinin hesaplarda görülmemesi kayıt dışı gelir ve gider oluşturulmuş olduğunu göstermektedir. Bu durumda 2820 sayılı Kanun'un 69. maddesindeki bir siyasi partinin bütün gelirlerinin, o siyasi partinin tüzel kişiliğinin adına elde edileceği ile aynı Kanun'un 70. maddesindeki bir siyasi partinin bütün giderlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliğinin adına yapılacağı hükmüne aykırı davranılmıştır.

Mahkemeye istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılmasını temin için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

Diğer taraftan bu illerin durumu 2820 sayılı Kanun'un 36. maddesi gereğince incelenmelidir. Seçim hukuku açısından bu illerin durumunun değerlendirilmesi amacıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının uyarılması gerekir.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezinin 2007 yılı gelirleri 49.153 YTL'nin tamamı giriş ve üyelik aidatından oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti il örgütlerinin 2007 yılında herhangi bir geliri olmayıp, Ankara, Adana ve İstanbul ilinin önceki yıldan devreden tutarı 621,16 YTL'dir.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezinin 2007 yılı giderleri olan 49.254,32 YTL'nin tamamı büro genel gideridir.

Parti Genel Merkezinin 2008 yılına devreden nakit mevcudu 519,84 YTL'dir.

Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinden Ankara, Adana ve İstanbul ilinin 2007 yılında yaptığı 621,16 YTL'nin tamamı büro genel gideridir.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Partinin 2007 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede, değeri yüz Yeni Türk Lirasını aşan taşınır mal, menkul kıymet ve her türlü hak ile taşınmaz mal ediniminin olmadığı anlaşılmaktadır.

IV- SONUÇ

Yurt Partisinin 2007 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Partinin 2007 yılı kesin hesabında gösterilen 49.774,16 YTL gelir, 49.254,32 YTL gider ile 519,84 YTL nakit mevcudu devrinin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Mahkemeye istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılmasını temin için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

3- Seçim hukuku ve teşkilatlanma koşulu açısından illerin durumunun değerlendirilmesi hususunun Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesine,

3.1.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Haşim KILIÇ

Başkanvekili

Serruh KALELİ

Başkanvekili

Alparslan ALTAN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN